

3. søndag i fasten, gudstjeneste i Hostrup kirke

Salmer

3 Lovsynger Herren

292 Kærlighed og sandheds ånd

389 Guds riges evangelium

...

481 Løgnens fader, vi forsage

217 Min Jesus, lad mit hjerte få

Fasten

Det er fastetid, og selv om der er ikke meget, som minder os om, at det er fastetid udenfor kirkens rum, så er fastetiden en god anledning til selvransagelse og til at føre et selvkritisk blik og se på vores egen gøre og laden. Faste er tid til at gøre bod, og det er tid til at signalere bedring, vel vidende, at vi er skrøbelige naturer.

Hver tid i kirkeåret har sin grundtone. Men selv om vi i en evangelisk-luthersk kirke har en tendens til at skøjte let hen over fasten ("Vi faster ikke", "Vi behøver ikke at faste" "Faste må for alt i verden ikke udarte sig til en præstation og gerningsretfærdighed") og vi i stedet fokuserer med grundtvigsk lyssind på hver søndag som en påskemorgen, så vil det dog være en forenkling af evangeliet, hvis ikke vi gør os det klart, at evangeliet nok er et glædeligt budskab, som opløfter og opbygger os mennesker, men det rummer samtidigt en modsigelse af os, af alt, hvad vi har for og gør imod hinanden.

✠

Bibelsk revselse

De bibelske læsninger her i fastetiden understreger netop dette aspekt ved evangeliet. Her bliver vi mindet om vores mangler og den ondskab, vi udøver mod hinanden.

Tag nu læsningerne her i dag til tredje søndag i fasten:

”Du er et stivnakket folk”, hørte vi i den første læsning her i dag. Det er Gud, der her taler så hårdt til israelitterne i ørkenen. Gud har reddet dette folk ud af slaveriet i Ægypten, men folket glemmer at takke Gud. De har i stedet bygget sig en figur, en guldkalv og tilbeder den som en Gud. De er et stivnakket folk.

”Du har svigtet din første kærlighed”, hørte vi så i den anden læsning, et udsnit af det sidste skrift i Det Nye Testamente: Johannesåbenbaringen. Igen er det Vorherre, nu i Kristi skikkelse, som taler til den lille kristne menighed i Efesos: Der er ganske vist meget at rose denne lilleasiatiske menighed for: de slider i det, de er udholdne, og de tager de nødvendige diskussioner om, hvad, som er godt og skidt, men et grundlæggende problem har de dog: de er havnet i en stivnet ortodoksi, hvor de hellere pukker på andre, og styrkes ved at pege på andres dårskab og svaghed. De glemmer dermed det egentlige, nemlig kærligheden til Gud og næsten.

Og endelig evangeliet i dag! Jesus siger her til sin egne landsfæller: ”I hører ikke, fordi I ikke er af Gud”. Jesus fordømmer dem, dømmes dem ude, fordi de ikke har tillid til ham. De forsøger jo hele tiden i stedet at dæmonisere ham, enten ved at kalde ham en fremmed, en samaritaner, som man ikke kan regne med, eller ved direkte at se ham som den onde selv. Hvorfor omgivelserne reagerer så aggressivt mod Jesus, kan der sikkert være mange grunde til, både psykologisk, politisk og religiøst, men uanset forklaring, så er de i alt fald ikke i stand til at se Jesus, som den, han er.

Ord til tiden

Sådan er tonen hård i de bibelske læsninger i dag, tredje søndag i fasten. Det vil derfor være meget belejligt kun at høre disse ord som gamle og historiske råb og revselse af folk i fortiden: det utaknemmelige folk i Sinai ørkenen, den svigefulde menighed i Efesos og Jesu egne troløse landsfæller.

Men det vil så også være udtryk for en overfladisk forståelse af sigtet med disse ord og uden forståelse for, hvordan ordene lever og fungerer i gudstjenesten.

De bibelske læsninger lyder som ord til os, til hver den, der hører dem, uanset hvor vi lever og bor og uanset hvilken tidsepoke, vi lever i.

Guds ord er ord til ord. Vi skal derfor også høre ordene, som rettet mod os mennesker, som lever i dag. Det er os, som er et stivnakket folk. Det er os, som er en menighed, der svigter. Det er os, som er troløse mod Gud og hinanden.

Lad os derfor - med fastens skarphed og Guds piskesmæld - tage dem en for en, disse revsende ord. Med evangeliet i ryggen bruge dem selvkritisk, og se på i hvilken forstand er vi et stivnakket folk, har vi svigtet vores første kærlighed og er vi også i dag kendetegnet ved, at vi dæmoniserer Gud og vores næste.

Dansen om guldkalven

Guldkalvene står på rækker, vi bygger dem op og former dem igen og igen. Vi kan slet ikke lade være, for de stivnakkedes fokus er begrænset og synsfeltet indsnævret.

Guldkalvene kan have mange navne også i dag: overdreven materialisme og forbrugerisme, egoisme og narcissisme. Ja, guldkalvene er hver gang, vi mennesker udskifter Gud med verdens magt og egne menneskelige kræfter og selvskabte systemer. Ja, guldkalvene er, når vi gør os selv til Gud. Her bliver vi stivnakkede og har ikke synsfeltet åbent til siden, hvor vores næste står, og opad mod himlen til vorherre og far i himlen. Så opfordringen er, form og skab nyt, men gør det i tak til Gud og i kærlighed til din næste. Løs nakken op og tak din Gud og elsk din næste!

At svigte sin første kærlighed

Menigheden, som svigter sin første kærlighed, kan vi også her føle os ramt. Ja, vi kan godt, hvis vi tænker efter. Hvor tit lader vi intrigen, rivaliseringen og småligheden herske også i vores kirke? Hvor tit går vi i små sko og lader det sekundære fylde fremfor det egentlige? Husker vi det egentlige, som er vores opgave og det, som vi er sat til i livet, kaldet, som vi går ud fra kirke på, nemlig den at værne og elske om vores næste?

At dæmonisere andre

Og Jesu dom over de stereotype billeder, vi ofte gør os af hinanden, kan vi heller ikke undgå at føle os ramt. Du skal ikke gøre dig noget fastfrossent billede hverken af Gud eller din næste. Så snart du udelukkende ser din næste som en fremmed eller forsøger på at frakende ham menneskelig værdi, er du galt afmarcheret og lader dine fordomme styre dig som en Gud. Stop med det, er fastens budskab, og tro på Jesus! Tro på Gud, kærlighedens og nådens Gud!

Hvad så? Bod og bedring, bod og hold fast ved mit ord

Således skal vi gøre bod og love bedring, vel vidende, at vi er skrøbelige mennesker, som sjældent slår til. Men det skal vi gøre og kan vi gøre, fordi de revsende ord, vi har hørt, lyder under evangeliets lys, dvs. har glæden og håbet som fortegn.

Vi skal huske, at Gud holdt fast i sit folk i ørkenen, trods det, at de var et genstridstridigt stivnakket folk. Og på samme måde med menigheden i Efesos, selv om de ikke altid holdt sig til sagen, glemte Gud dem ikke. Gud er Gud netop for de stivnakkede, de selvoptagne og dem, der har svært ved ikke dømme andre. Ikke, at Gud billiger, hvad vi gør, men han lader os fortsat høre, hvad han vil, og han bringer os fortsat håbet om vores synders forladelse, hans kærlighed og nåde. Det sker i Jesu navn. Amen